

ფრანკ მაისლერის კოლექცია აჭარის ხელოვნების მუზეუმიდან
Frank Meisler's collection from the Ajara Art Museumcollection Museum

რათი ჩიბურდანიძე

სსიპ ჭარის მუზეუმი, აჭარის ხელოვნების მუზეუმი
სახვითი ხელოვნების კოლექციების კურატორი
პროფესორი

RATI CHIBURDANIDZE

LEPL Ajara Museum

Curator of Fine Art Collections at Ajara Art Museum

Professor

DOI: <https://doi.org/10.52340/gmg2024.01.002>

აბსტრაქტი: 2009 წლის ოქტომბერში აჭარის ა.რ. ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრომ ხელოვნების მუზეუმს გადასცა გამოჩენილი ებრაელი მოქანდაკის ფრანკ მაისლერის ნამუშევრების სოლიდური კოლექცია. ეს მრავალფეროვანი კრებული 73 ექსპონატს მოიცავს, რომელშიც თავმოყრილია ავტორისათვის დამახასიათებელი თემატიკური კომპოზიციები, ყოფითი სცენები, ინდივიდუალური პორტრეტული სახეები, ბიბლიური სიუჟეტები, სხვადასხვა საკულტო ნივთები, დეკორატიული დანიშნულების საგნები, ანიმალისტური ჟანრის ნიმუშები.

გამოჩენილი მოქანდაკე ფრანკ მაისლერი დაიბადა აღმოსავლეთ პრუსიის ქალაქ დანციგში 1929 წელს(ახლანდელი გდანსკი, პოლონეთი). მეორე მსოფლიო ომის დაწყებამდე, რამდენიმე თვით ადრე, სხვა ებრაელ ბავშვებთან ერთად,«ქინდერტრანსპორტინგმა» მომავალი ხელოვანის ინგლისში გამგზავრება მოახერხა, მთელი მისი ოჯახი კი ჰოლოკოსტის კატასტროფას შეეწირა. სხვადასხვა დროს ის ბრიტანეთის სამაუწყებლო კორპორაციაში (BBC) მსახურობდა, მიიღო არქიტექტორის ხარისხი მანჩესტერის უნივერსიტეტში. 1960 წელს ფ.მაისლერი საცხოვრებლად ისრაელში გადავიდა, მისი სახლი და გალერეა ძველი იაფოს მხატვართა კვარტალში მდებარეობს.1999 წ. ჩეხეთის ხელოვნების აკადემიამ შემოქმედებითი მიღწევებისთვის ხელოვანს ფრანკ კაფკას სახელობის ოქროს მედალი მიანიჭა. ფრანკ მაისლერი გარდაიცვალა 2018 წელს თელ-ავივში.

ხელოვნების მუზეუმში დაცული ფ. მაისლერის ნაწარმოებები განეკუთვნება ქანდაკების, მცირე პლასტიკის და დეკორატიული ხელოვნების დახვეწილ ნიმუშებს, რომლებიც პირობითად შემდეგ კატეგორიებს აერთიანებს, ესენია: ე.წ. «ინდივიდუალური სკულპტურები», «უნივერსალური ხელოვნება» და „იუდაიკა».

საკვანძო სიტყვები: ქინდერტრანსპორტი, უნივერსალური ხელოვნება, იუდაიკა, ბიბლიური, მოოქრული.

Abstract: In October 2009 a substantial collection of works by the renowned Jewish sculptor Frank Meisler was gifted to the Ajara Art Museum by the Ministry of Finance and Economy of the Autonomous Republic of Ajara. This diverse collection of 73 exhibits includes thematic compositions characteristic of the author, scenes of everyday life, individual portrait sculptures, biblical stories, various cult artifacts, decorative objects, examples of the animalistic genre.

The famous sculptor was born in Danzig (now Gdansk, Poland) in East Prussia in 1929. Several months prior to the outbreak of the Second World War the future artist together with other Jewish children was evacuated by the Kindertransport to England. All his family fell victim to the Holocaust catastrophe. At different times Frank Meisler worked for the BBC. He earned a bachelor's degree in architecture from the University of Manchester. In 1960 Frank Meisler moved to Israel. The sculptor's house and gallery are located in the artists' quarter of the Old City of Jaffa. In 1999 the sculptor was awarded the Franz Kafka Gold Medal for his creative achievements by the Czech Academy of Art. Frank Meisler died in Tel Aviv in 2018.

The works kept at the Art Museum include exquisite pieces of sculpture, small plastic and decorative art and conditionally fall into the following categories: so called “individual sculptures”, “Universal art” and “Judaica”.

Original compositional thinking, a sense of time, unique ability of eloquent comprehension of character and moods of different types are characteristic features of Frank Meisler's creative work, which is accompanied by mild irony as well as a sharp sense of humour. A mention should be made that in author's works a special expressive effect is achieved through the use of polychromatic method and inlay based on combinations of non-ferrous metals, silver plated or gilded details on surfaces of subjects and semi-precious stones. All this clearly represents the artist's original style and individual manner.

Key words: Kindertransport, Universal Art, Judaica, Biblical, Gilded

2009 წლის ოქტომბერში აჭარის ა.რ. ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრომ ხელოვნების მუზეუმს გადასცა გამოჩენილი ებრაელი მოქანდაკის ფრანკ მაისლერის ნამუშევრების სოლიდური კოლექცია. ეს მრავალფეროვანი კრებული 73 ექსპონატს მოიცავს, რომელშიც თავმოყრილია ავტორისათვის დამახასიათებელი თემატიკური კომპოზიციები, ყოფითი სცენები, ინდივიდუალური პორტრეტული სახეები, ბიბლიური სიუჟეტები, სხვადასხვა საკულტო ნივთები, დეკორატიული დანიშნულების საგნები, ანიმალისტური ჟანრის ნიმუშები.

გამოჩენილი მოქანდაკე ფრანკ მაისლერი დაიბადა აღმოსავლეთ პრუსიის ქალაქ დანციგში 1929 წელს (ახლანდელი გდანსკი, პოლონეთი). მეორე მსოფლიო ომის დაწყებამდე, რამდენიმე თვით ადრე, სხვა ებრაელ ბავშვებთან ერთად, «ქინდერტრანსპორტინგმა» მომავალი ხელოვანის ინგლისში გამგზავრება მოახერხა, მთელი მისი ოჯახი კი ჰოლოკოსტის კატასტროფას შეეწირა. სხვადასხვა დროს ის ბრიტანეთის სამაუწყებლო კორპორაციაში (BBC) მსახურობდა, მიიღო არქიტექტორის ხარისხი მანჩესტერის უნივერსიტეტში. 1960 წელს ფ. მაისლერი საცხოვრებლად ისრაელში გადავიდა, მისი სახლი და გალერეა ძველი იაფოს მხატვართა კვარტალში მდებარეობს.

ფრანკ მაისლერის სიმბოლური თუ მემორიალური ხასიათის ნამუშევრები მთელ მსოფლიოშია ცნობილი. მოქანდაკის მონუმენტური სკულპტურული ნაწარმოებები აღმართულია თელ-ავივში, იერუსალიმში, ლონდონში, ბერლინში, როტერდამში, კიევში, გდანსკში და ა. შ. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ბრინჯაოში ჩამოსხმული ჯგუფური კომპოზიციები: «მოგზაურობა სიცოცხლისკენ – მოგზაურობა სიკვდილისკენ» (ბერლინი. 2008), «ქინდერტრანსპორტი – გამგზავრება» (გდანსკი. 2009), «სიცოცხლის არხის გადალახვა» (როტერდამი. 2011) და სხვ., რომლებშიც ხელოვანი პატივს მიაგებს ჰოლოკოსტის მსხვერპლი 1,6 მილიონი ბავშვის ხსოვნას და იმ 10 ათასი გადარჩენილი ბავშვის სიცოცხლეს, რომლებიც ქინდერტრანსპორტის (გერმ. Kindertransport - ბავშვებისთვის განკუთვნილი ტრანსპორტი) სამშველო ოპერაციის წყალობით დიდმა ბრიტანეთმა შეიფარა. 1996 წ. გამოიცა მაისლერის ავტობიოგრაფიული წიგნი «ვისლადან აღმოსავლეთით», რომელშიც აღწერილია მხატვრის ცხოვრება დანციგსა და ინგლისში. 1999 წ. ჩეხეთის ხელოვნების აკადემიამ შემოქმედებითი მიღწევებისთვის ხელოვანს ფრანკ კაფკას სახელობის ოქროს მედალი მიანიჭა. ფრანკ მაისლერი გარდაიცვალა 2018 წელს თელ-ავივში.

ხელოვნების მუზეუმში დაცული ფ. მაისლერის ნაწარმოებები განეკუთვნება ქანდაკების, მცირე პლასტიკის და დეკორატიული ხელოვნების დახვეწილ ნიმუშებს, რომლებიც პირობითად შემდეგ კატეგორიებს აერთიანებს, ესენია: ე. წ. «ინდივიდუალური სკულპტურები», «უნივერსალური ხელოვნება» და «იუდაიკა». აღსანიშნავია, რომ ამ კოლექციის თითოეულ ექსპონატს გააჩნია მისთვის შესაფერისი რუხი მარმარილოს სადგამი, სერიული ნომერი და მოოქრული ეტიკეტი (ნამუშევრის სახელწოდება, ავტორი, ქვეყანა).

აღსანიშნავია, რომ ფ. მაისლერის «ინდივიდუალური სკულპტურების» თემატიკას უპირატესად გამოჩენილ ადამიანთა მხატვრული სახეები განსაზღვრავს: «პაბლო პიკასო», «ზიგმუნდ ფროიდი», «ანრი დე ტულუზ-ლოტრეკი», რომლებიც სუბიექტური სახვითი ინტერპრეტაციით და ორიგინალური კომპოზიციური გააზრებით ხასიათდება.

რუხი მარმარილოს მოძრავ სადგამზე დგას ხანში შესული პაბლო პიკასო, რომელსაც ზოლებიანი მაისური და შორტები აცვია. მხატვარს მარჯვენა ხელში მოოქრული ფუნჯი უჭირავს, ხოლო მარცხენაში – მისი ცნობილი მუხის, ფოტოგრაფ დორა მაარის პორტრეტი, სურათის ზედა მარცხენა კუთხეში

მოოქრული ავტოგრაფია – Picasso. პერსონაჟის თავი მოძრავი ელემენტით უკავშირდება სხეულს, ტანზე დატანებული ერთგვარი კარედი კი იხსნება. ფიგურის შიგნით ერთგვარი პასტორალური სცენა ვითარდება - ცენტრში მოთავსებულია მოოქრული მოზანავე ქალი ოვალური სარკით და მის უკან მჯდომი მითოლოგიური სატირი, რომელიც ფლეიტას უკრავს. მარცხენა კარედის შიგნითა მხარეს გამოსახულია პიკასოს კუბისტური ნატურმორტი, მარჯვენაზე კი წარმოდგენილია ხარის მოოქრული გამოსახულება წარწერით – Tauromachia (ტავრომაქია – ესპ. ხარების ბრძოლა). ნიშანდობლივია, რომ აქ ყოველი ზემოაღნიშნული დეტალი თავისებურად ეხმიანება XX საუკუნის ამ გენიალური ხელოვანის შემოქმედების სხვადასხვა ეტაპს, რაც გარკვეული თვალსაზრისით მხატვრის ცხოვრებისეულ გზასაც ასახავს.

ზიგმუნდ ფროიდი სავარძელში ზის. ფსიქონალიზის ფუძემდებელს მარჯვენა ხელი მის გვერდით მჯდომარე ქალის ტორსზე აქვს შემოხვეული, მარცხენაში მოოქრული სიგარა უჭირავს და მოოქრული პენსნე უკეთია. ქალის ფეხებგაჩაჩხული ფიგურა მოშიშველებული მკერდით, რომელსაც არც თავი და არც ხელები არ გააჩნია, ამავდროულად თავადაც წარმოადგენს ერთგვარ სიმბოლურ სავარძელს, რომელზეც წიგნია დადებული. ცნობილია, რომ ამგვარი სკამი, რომელიც ე. წ. «ედვარდიანული ეროტიკის» სტილს განეკუთვნება, ფროიდს საკუთარ საწერ მაგიდასთან ედგა. ფსიქოთერაპევტის თავი მოძრავი ელემენტით უკავშირდება სხეულს, ტანზე დატანებული კარედია, რომელიც იხსნება. შიგნით მოთავსებულია ბერძნული პეპლოსით მოსილი ფიგურა თეატრალური ნიღბებით, რაც ფროიდის ანტიკური სამყაროთი გატაცების თუ ტრაგედიების მეცნიერული კვლევის ერთგვარი ნიშანია, აქვეა მდგომარე მამაკაცი, რომელიც ზურგის მხრეს გაჭრილი სარკმლიდან იყურება, სარკმლის ფრონტონის ქვემოთ შემდეგი წარწერაა - Herr Doktor Jung (ბატონი დოქტორი იუნგი). ეს საინტერესო დეტალი სავარაუდოდ მასსა და კარლ გუსტავ იუნგს შორის მოგვიანებით მომხდარი განხეთქილების თავისებური ალუზიაა. ფროიდის თავში, კეფის მხრიდან, მოთავსებულია ბიბლიური მოსეს ფიგურა, რომელსაც სჯულის ფიქლები უჭირავს, ყოველივე ფროიდის ებრაულ წარმომავლობას უსვამს ხაზს. აღსანიშნავია ის ფაქტი, რომ სხვადასვა სახის სიმბოლურ-ალეგორიული დეტალების გამოყენებით ფ. მაისლერი ამ ნამუშევარშიც ცდილობს თავისებურად გადმოსცეს პერსონაჟისთვის დამახასიათებელი არსებითი ნიშნები, გამოავლინოს ამ ინტელექტუალური ადამიანის პიროვნული თუ პროფესიული თვისებები.

იგივე სტილისტური მეთოდით არის წარმოდგენილი დიდი ფრანგი პოსტ-იმპრესიონისტი ანრი დე ტულუზ-ლოტრეკი. პერსონაჟს პალტო და ზოლებიანი შარვალი აცვია, მარჯვენა ხელში მოოქრული სიგარა უჭირავს, მარცხენაში, რომელიც ზურგს უკან აქვს წაღებული, თხის თავიანი ტროსტი. ხელოვანს ნახევრადმევრფასი ლურჯი ქვით გაფორმებული მოოქრული ჰალსტუხი და მოოქრული პენსნე უკეთია, პალტოს საყელოზე მოოქრული ვარდი აქვს მიბნეული თავზე კი ცილინდრი ახურავს. აქაც, ისევე როგორც წინა ნიმუშებში, პალტოს კარედის ფუნქცია აქვს მინიჭებული, რომელიც იხსნება. ფიგურის შიგნით პარიზული ყოფის ამსახველი სხვადასხვა ტიპის დეკორატიული კომპოზიციებია. მარცხენა კარედზე მოთავსებულია პოპულარული საესტრადო მომღერლის ივეტ გილბერის ფიგურა, რომელიც ლოტრეკს არაერთხელ ჰყავს დახატული, მარჯვენა კარედზე კი ფანჯარასთან მდგომი ქალი კატი. ცილინდრში, უკანა მხრიდან, მოთავსებულია სარკის წინ მჯდომი შიშველი ქალის განზოგადებული ფიგურა, რომელიც შესაძლოა მხატვრის ბოჰემურ ცხოვრებასთან იყოს ასოცირებული.

კატეგორია «უნივერსალური ხელოვნება» აერთიანებს სხვადასხვა პროფესიის ადამიანების ამსახველ ჟანრულ თუ ყოფით სცენებს: «ორკესტრი», «ადვოკატი ქალი», «საქმიანი ქალი», «ბალანსის შედგენა», «ექიმი სახლში» და ა. შ.

«ორკესტრი» მრავალფიგურიანი კომპოზიციანია, რომელშიც ნაციონალურ ებრაულ სამოსში გამოწყობილი ოთხი პერსონაჟი მუზიკირების პროცესშია წარმოგვეჩინოს, მათ გრძელი კულულები ე. წ. პეისები ამშვენებს, რაც ორთოდოქს ებრაელთა ვარცხნილობის ტრადიციული ელემენტია. საქსოფონისტის, ვიოლონჩელისტის, აკორდეონისტის და ტრომბონისტის დინამიკურ პოზებში ვლინდება, რომ მუსიკოსები რიტმულ, მხიარულ მელოდიას ასრულებენ. საინტერესოა «ადვოკატი ქალი», რომელსაც ზეაწეულ ხელში აფრიალებული მოოქრული ფურცელი უჭირავს წარწერით – WRIT (აქტი, ორდერი, აკრძალვა). მარცხენა იდაყვით ის მართლმსაჯულების ქალღმერთის თემიდას სკულპტურას ეყრდნობა, რომელსაც მოოქრული პინებიანი სასწორი უჭირავს, ხოლო თავზე სქელი

წიგნები ადევს წარწერით – LAW (კანონი, სამართალი, იურისპრუდენცია). ადვოკატი შემოსილია პროფესიული მანტიით, რომელზეც სხვადასხვა იურიდიული ტერმინები იკითხება: CRIMINAL, DAMAGES, COMPLAINT, PROCEDURE, TORT, VERSUS The... ერთგვარი გროტესკული ელფერით არის აღბეჭდილი «საქმიანი ქალი», რომელიც ზედმიწევნით დინამიკურ პოზაშია წარმოდგენილი – პერსონაჟი ცალი ფეხით სკეიტბორდზე დგას და დიდი სიჩქარით მიჰქრის. გულზე ე.წ. “კენგურუში” ჩასმული ბავშვი ჰყავს მიკრული, რომელიც დედას მობილურ ტელეფონს უკავებს, ქალს წინ გაწვდილ მარცხენა ხელში საქალაქო პორტფელი, უკან გაწეულ მარჯვენაში კი დიდი ჩანთა უჭირავს, რომელშიც სხვადასხვა სახის პროდუქტია ჩალაგებული. ზურგის მხრიდან პერსონაჟს დატანებული აქვს ერთგვარი ნიშა, რომელშიც ფაქსის აპარატია მოთავსებული. თავისი შინაარსობრივი დატვირთვით ამ ნამუშევარს გარკვეულწილად ეხმიანება კომპოზიცია «ბალანსის შედგენა», რომელშიც მოცემულია საოფისე მაგიდასთან მჯდომი სათვალისანი მამაკაცის ფიგურა, იგი ტელეფონზე ლაპარაკობს და ამავდროულად, პოზიდან გამომდინარე, სხვა საქმეებშიც არის ჩართული. მაგიდის მარცხენა კიდეში დევს კომპიუტერი, აწყვია ბევრი საკანცელარიო ნივთი: წიგნები, საანგარიშო, ტელეფონი და ა.შ. პერსონაჟის თავი და ტანი ერთმანეთს მოძრავი ელემენტებით უკავშირდება. ზურგის მხრიდან მას დატანებული აქვს ერთგვარი ნიშა, რომელშიც ფაქსის აპარატია მოთავსებული. სკულპტურის სადგამის მარჯვენა კუთხეში დევს დაკეცილი გაზეთი მოოქრული წარწერით – WALL STREET JOURNAL – ეს გავლენიანი ამერიკული გაზეთი, რომელშიც ყოველდღიურად იბეჭდება სიახლეები პოლიტიკაზე, ეკონომიკაზე და ფინანსებზე ნათლად მეტყველებს ამპიროვნების საქმიან ინტერესებზე. ორიგინალური კომპოზიციური გადაწყვეტით ხასიათდება «ექიმი სახლში». ექიმის ფიგურა ცალი ხელით საწოლის თავს ეყრდნობა, მეორე ხელში კი, რომელიც ზურგს უკან აქვს წაღებული, მოოქრული შპრიცი უკავია. პერსონაჟის თავი მოძრავი ელემენტით უკავშირდება სხეულს, მას მოოქრული ფონენდოსკოპი, ჰალსტუხი და პენსნე უკეთია. საწოლზე მიმაგრებულია სამედიცინო მონიტორი კარდიოგრამის გამოსახულებით, ხოლო ქვემოთ პაციენტის ტერფები მოჩანს. წინა მხრიდან მამაკაცის ფიგურაში დატანებული კარედია, რომელიც იხსნება. შიგნით ერთგვარ გამჭოლ ღიობში მოთავსებულია შიშველი ქალის მოოქრული ფიგურა. ამდენად, ამ ნამუშევრებში, სკულპტორი თავისებურად ეხმიანება იმ აქტუალურ პრობლემატიკას, რაც თანამედროვე ადამიანისთვის ყოველდღიურ რეალობად თუ რუტინად იქცა – გლობალიზაცია, მეცნიერულ ტექნიკური პროგრესი, ცხოვრების დამაბუღი, დინამიკური რიტმი და ა. შ.

კატეგორია «იუდაიკა» მოიცავს ნიმუშებს, რომელთა ჟანრული დიაპაზონი ბიბლიური პერსონაჟების, სხვადასხვა სახის დეკორატიული, სიმბოლური თუ საკულტო დანიშნულების საგნების გამოსახულებებით განისაზღვრება: «დალილა», «მეფე დავითი და ბერსაბე», «ნოეს კიდობანი», «ცხოვრების ხე», «იერუსალიმი» და სხვ.

სამსონის სატრფოს, ფილისტიმელი ქალის «დალილას» მხატვრული სახე ერთ-ერთი საინტერესოა ოსტატის მიერ ბიბლიურ თემატიკაზე შესრულებულ მრავალფეროვან ნიმუშებს შორის. პერსონაჟის მჯდომარე ფიგურა მრავლად შეიცავს მოძრავ ელემენტს, რითაც ის გარკვეულ დინამიკურობას იძენს – სკულპტურის ხელები, ფეხები, მკერდი, გლობუსი მოძრაობაში მოდის. მარცხენა ხელის გულზე ქალს გლობუსი უდევს, რომლის ნახევარსფერო სტილიზებულ პორტრეტულ გამოსახულებას წარმოადგენს, მარჯვენა ხელში კი ნიღაბი უჭირავს, რომელიც ამავდროულად მისი სახეც არის. მოხსნილი ნიღბის მიღმა მცირე ზომის სიუჟეტური კომპოზიცია იკითხება – დამტვრეულ კოლონებს შორის გამოსახულია მოოქრული შიშველი ქალის მოცეკვავე ფიგურა, კიბეზე კი მოოქრული კატა ზის. ნიშანდობლივია, რომ ეს პიკანტური სცენა თავისებურად ეხმიანება ბიბლიურ სიუჟეტს, როცა ფილისტიმელების მიერ მოსყიდული დალილა მის მუხლებზე ჩადინებულ სამსონს თმას შეაჭრის და ამით საოცარ ფიზიკურ ძალას დააკარგვინებს. დამტვრეული კოლონები ალბათ ამ ბიბლიური ამბის ფინალურ სცენასთან არის დაკავშირებული, როცა იეჰოვამ მას ძალა დაუბრუნა და სამსონმა ფილისტიმელების ღვთის ტაძარი ნანგრევებად აქცია.

ორფიგურიანი დეკორატიული კომპოზიცია «მეფე დავითი და ბერსაბე» გამოსახავს ბიბლიური მეფე დავითის და მისი ცოლის ბერსაბეს ბანაობის სცენას. ბიბლიის მიხედვით დავითმა ბერსაბეს პირველი ქმარი – ხეთელი ურია მოაკვლევინა და ცოლის მის ადონიას ნაცვლად ტახტის მემკვიდრედ მისი შვილი სოლომონი გამოაცხადა. წვეროსან მამაკაცს, ნიღბისებური სახით, თავზე მოოქრული

გვირგვინი ადგას, რომელიც მოლურჯო ნახევრადგვირფასი ქვითაა გაფორმებული, მარჯვენა მკლავზე მოოქრული სამაჯური უკეთია, მარცხენა ხელში კი ყურძნის მტევანი უჭირავს. პერსონაჟს ზურგის მხარეს აქვს ერთგვარი კამაროვანი ნიშა, რომელშიც მეფური ძლევამოსილების სიმბოლო – მოოქრული ლომია მოთავსებული. მოპირდაპირე მხარეს მჯდომი ბერსაზე ქნარს უკრავს, რომელსაც დრაკონისმაგვარი სტილიზებული თავი აქვს. ქალს მოოქრული ყელსაბამი, დიადემა და საყურე ამშვენებს. ორივე ფიგურის თავი მოძრავი ელემენტებით უკავშირდება სხეულებს, რაც ნამუშევარს თავისებურ გამომსახველობას ანიჭებს.

დეკორატიული კომპოზიცია «ნოეს კიდობანი» წარმოადგენს ერთგვარ ზარდახშას, რომელიც ამ ბიბლიური თემის ავტორისეული ინტერპრეტაციაა. საღვთო წერილის მიხედვით ცოდვით დაცემა, ხსნა, სულიერი დამკვიდრება და კვლავ აღმოცენება ბიბლიურ სჯულის კიდობანშია გაცხადებული, რომელიც ისრაელიანთათვის ღმერთის მიწიერ საუფლოდაა მიჩნეული. ამგვარად საკრალიზებული საგნისგან განსხვავებით, ნოეს კიდობნის სიმბოლიკაში ფუნქციონალური ასპექტიც იკვეთება: კიდობანი – ხომალდი – სკივრი. ბიბლიური წარღვნის ეს უპირობო არქექტიპი დედამიწაზე სიცოცხლის წალეკისა და ხელახალი აღმოცენების მარადიული სიმბოლოა. ამ ორიგინალური ნამუშევრის ზედა ნაწილში გამოსახულია არქიტექტურული ნაგებობა, რომელიც შესაძლოა პირობითად იერუსალიმის ოქროს კარიბჭეს ასახავდეს, ქვედა ნაწილს კი სტილიზებული გემის ფორმა აქვს, სადაც სხვადასხვა სახეობის ცხოველები, ფრინველები, თევზებია განთავსებული. კომპოზიციის ცენტრში დატანილია კარები, რომლის შიგნით ნოეს ფიგურაა გამოსახული. შიგნიდან ზარდახშის სახურავს აქვს წარწერები ივრითზე და ინგლისურ ენებზე: «და გაიხსენა ღმერთმა ნოე და ყველა ცოცხალი არსება და ყველა პირუტყვი, რომელიც კიდობანში იყო მასთან ერთად». დაბადება 8.1

სხვადასხვა კულტურული ტრადიციის მიხედვით «ცხოვრების ხე» სამყაროს შექმნის მეტაფორად გარდაისახა, რომელიც წმინდა მთაზე ან სამოთხეში იზრდება. ეს დეკორატიული კომპოზიცია, რომელიც მოოქრული ფრინველებით და ყურძნის მტევნებით დახუნძლულ ხეს წარმოადგენს, მრავალფეროვან სიმბოლიკას შეიცავს, კერძოდ: ხის ტანზე შემოხვეული გველი სპირალურ მოძრავ ენერგიას განასახიერებს, ტოტებზე შემომჯდარი ფრინველები ზეცით წარმოვლენილ სულებს, ვაზი კი ბუნების სიუხვის ერთ-ერთი უძველესი სიმბოლოა. ნიშანდობლივია, რომ ძველ აღთქმაში ვაზმა განასახიერა «ხე ცხოვრებისა». ეს არის პირველი მცენარე, რომელიც ნოემ წარღვნის შემდეგ დარგო, ხოლო გამოსვლათა წიგნში – პირველი ნიშანი იმისა, რომ ეგვიპტიდან გამოსულმა ებრაელებმა აღთქმულ მიწას მიაღწიეს. ნამუშევრის წინა მხრიდან ხის ვარჯი იხსნება, რომლის შიგნით სასანთლებია მოთავსებული.

სფერული ფორმის განზოგადებული კომპოზიცია «იერუსალიმი» რუხი მარმარილოს სამსაფეხურიან ექვსწახნაგა სადგამზეა მოთავსებული, რომელიც საყრდენი ღერძის გარშემო ტრიალებს და სიმბოლურად ქალაქ იერუსალიმს გამოსახავს. ნამუშევრის ექვსწახნაგა სადგამი ბადებს გარკვეულ ასოციაციას დავითის ვარსკვლავთან – ჰექსაგრამასთან, რაც იუდაიზმის გრაფიკული ნიშანია და უძველესი დროიდან სულისა და მატერიის კავშირს განასახიერებს. თავისთავად სფერო სამყაროს უნივერსალური მოდელია. ეს 3 ათას წლოვანი ქალაქი, რომელიც სამი ძირითადი მონოთეისტური რელიგიის – იუდაიზმის, ქრისტიანობის და ისლამის სამშობლოა, შედგება სხვადასხვა ისტორიული ნაგებობების ამსახველი დეტალებისაგან: გალავნები, კარიბჭეები, სინაგოგები, მინარეთები, ეკლესიები, სახლები და ა.შ. კომპოზიციას აგვირგვინებს ცნობილი კლდის მეჩეთი, რომელიც ქალაქის ერთ-ერთი არქიტექტურული დომინანტია.

ამგვარად, წარმოდგენილი ნიმუშების მხატვრულ-სტილისტური ანალიზის საფუძველზე, შეიძლება დავასკვნათ, რომ ფრანკ მაისლერის შემოქმედებისთვის დამახასიათებელია ორიგინალური კომპოზიციური აზროვნება, დროის შეგრძნების, ტიპაჟების მკაფიოდ გამოვლენილი ხასიათის წვდომის და განწყობილების გადმოცემის მხოლოდ მისთვის დამახასიათებელი განსაკუთრებული უნარი, რასაც თან ახლავს მსუბუქი ირონია თუ მახვილი იუმორი. აღსანიშნავია, რომ ნამუშევრებში ავტორი ზედმიწევნით გამომსახველობით ეფექტს პოლიქრომული მეთოდის და ინკრუსტაციის გამოყენებით აღწევს, რაც ფერადი ლითონების, საგნების ზედაპირების მოოქრული თუ მოვერცხლილი დეტალების და ნახევრადგვირფასი ქვების კომბინაციებით არის განპირობებული. ყოველივე ეს ხელოვანის ორიგინალურ სტილს და ინდივიდუალურ ხელწერას მთელი სისრულით წარმოაჩენს.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. აბზიანიძე ზ. , ელაშვილი ქ. 2006. სიმბოლოთა ილუსტრირებული ენციკლოპედია ტ. I, გამომცემლობა ბაკმი. თბილისი
2. აბზიანიძე ზ. , ელაშვილი ქ. 2007. სიმბოლოთა ილუსტრირებული ენციკლოპედია ტ. I I, გამომცემლობა ბაკმი. თბილისი
3. Frank Meisler, 2009. Universal Art, Judaica – Catalogue. Production by Itzuvim –
4. <https://frank-meisler.com/ru/>
5. <https://frank-meisler.com/ru/history/>

პიკასო

მეფე დავითი და ბერსაბე

ტულუზ-ლოტრეკი

ფროიდი

დალილა

საქმიანი ქალი

ექიმი სახლში

ადვოკატი ქალი

ცხოვრების ხე

ორკესტრი

ბალანსის შედგენა

ნოეს კიდობანი

იერუსალიმი